

Nieuwsbrief 43 maart 2016

Drieteenstrandlopers

Jeroen Reneerkens

De drieteenstrandloper is een van de meest noordelijk broedende vogels ter wereld.

Jeroen Reneerkens, ecooloog aan de Rijkuniversiteit Groningen, bestudeert ze al meer dan tien jaar in hun broedgebieden in noordoost Groenland. Het klimaat van de hoog-arctische toendra verandert sneller dan waar dan ook ter wereld. Als gevolg daarvan verschuift de piek van spinnen en insecten – het voedsel voor drieteenstrandlopers – zeer snel naar voren. De vogels zijn in reactie hierop echter niet vroeger gaan broeden. Toch heeft dit geen effect op hun voortplantingssucces. Sterker nog, de populatie groeit al decennialang.

Waarom klimaatverandering (nog) geen effect op de populatiegroei heeft, en welke aspecten langs de trekweg – die van Noord-Europa tot Zuid-Afrika reikt – de populatiegroei mogelijk wel beperken, komt aan bod in deze rijk geïllustreerde lezing.

Wanneer	21 maart 2016
Hoe laat	19:30 uur
Waar	Arctisch Centrum, A-weg 30 (ingang Herman Colleniusstraat)
Toegang	€ 2,00; studenten € 1,00

Komende activiteiten

Imaka

25 april 2016	Fokje Fokje Schaafsma over <i>Leven onder het ijs</i> (werktitel)
30 mei 2016	Tekke Terpstra over <i>Inuit buiten de Arctis</i>
11 juni 2016	Mogelijk een excursie

Nieuwe publicaties

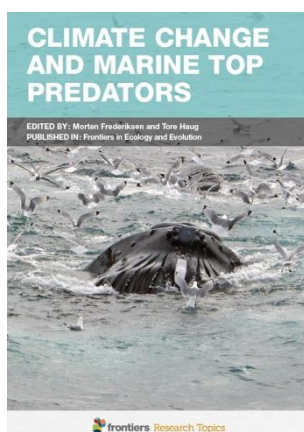

Door de kou bevangen - Vijftig jaar Nederlands onderzoek in de poolgebieden

Onder redactie van Anita Buma (RUG), Annette Scheepstra (RUG) en Richard Bintanja (KNMI) is hard gewerkt aan een populairwetenschappelijk boek over vijftig jaar Nederlands onderzoek in de poolgebieden. De lay-out is verzorgd door Nelleke Krijgsman van het NIOZ.

Dit boek kan na 8 maart besteld worden via de website <http://www.rug.nl/research/artisch-centrum/wbpi/50jaarpolaironderzoeknl/>. De prijs bedraagt € 24,95. Dat is inclusief verzendkosten.

Climate Change and Marine Top Predators

Onder redactie van Morten Frederiksen en Tore Haug heeft Frontiers in Ecology and Evolution de bijdragen voor de Research Topic gebundeld in de uitgave: *Climate Change and Marine Top Predators*. Dit boek is als e-book uitgebracht en gratis te downloaden als EPUB of PDF via de link http://www.frontiersin.org/books/Climate_Change_and_Marine_Top_Predators/768.

De meeste bijdragen in deze bundel zijn een weerslag van onderzoek in Arctische of Antarctische gebieden, onder meer aan walvissen, ijsberen, zeehonden, zeevogels en vissen.

De bundel scoort op de Altmetric Score extreem hoog. Met de score van 132 behoort dit artikel tot de top 5% van alle wetenschappelijke publicaties die door Altmetric worden beoordeeld.

Aan een artikel over klimaatverandering, ijsberen en effecten op vogelpopulaties heeft onder andere Jouke Prop meegewerkt. Het artikel kan ook apart gedownload worden via de link <http://journal.frontiersin.org/researchtopic/2795/climate-change-and-marine-top-predators>

Morton Frederiksen, Tore Haug, *Climate Change and Marine Top Predators*. Frontiers Media SA. ISBN 978-2-88919-736-1.

The history of place-names in the British Antarctic Territory

De menselijke geschiedenis van Antarctica dateert van 1819, wanneer William Smith de South Shetland Islands ontdekt. Op het enige continent zonder menselijke bewoning voelden de ontdekkingsreizigers zich vrij om plaatsnamen naar eigen keuze te geven. Zo legden zij veel menselijke ondernemingslust vast op het continent. In het British Antarctic Territory – van de eerste dagen tot ongeveer veertig jaar geleden – opereerden talloze expeditieën uit meerdere landen met grote tussenpozen en totaal onafhankelijk van elkaar. Er verschenen zeer verschillende sets van plaatsnamen in verschillende talen voor dezelfde plekken, soms doordat men niets afwist van de eerdere naamgeving, soms vanuit nationalistische motieven. Dit gold vooral voor de vaker bezochte delen van de South Shetland Islands en het noorden van Graham Land. Hier leidde onduidelijkheid over de juiste benaming tot verspilling van wetenschappelijke en exploratieve energie. In 1945 begonnen de werkzaamheden om tot een stabiele en aanvaarde nomenclatuur te komen voor de British Antarctic Territory; deze werden voortgezet in het Internationale Geofysische Jaar (1957-1958) tot aan het sluiten van het Antarctisch Verdrag (1959). Het resultaat is een set officiële plaatsnamen in het Engels, met voor de meeste plaatsnamen soortgelijke namen in andere talen, behalve in het Spaans, waar flinke verschillen aanwezig blijven.

Het rapport, verschenen in 1991, geeft een weerslag van internationale inspanningen in het gebied gedurende de laatste 171 jaar. Het rapport is nu te downloaden via <http://nora.nerc.ac.uk/509172/>

G. Hattersley-Smith, G.. 1991 *The history of place-names in the British Antarctic Territory*. Cambridge, British Antarctic Survey, 670 pp. (British Antarctic Survey Scientific Reports, 113).

Shackleton Solo Expedition

Henry Worsley

Henry Worsley attempted the first unsupported and unassisted solo crossing of the Antarctic landmass. On this epic journey of 1100 miles – from Berkner Island to the Ross Ice Shelf via the South Pole – Henry hauled the food, fuel and equipment he needed for this test of endurance. Henry aimed to complete the crossing in 75 days.

Day 70 of Shackleton Solo – 2016 January 2: Henry is tent bound at 9,400 ft, drained by driving on through soft snow and persistent whiteout. He recorded the following soundbite:

https://soundcloud.com/shackletonsolo/day-70-shooting-the-bolt?utm_source=soundcloud&utm_campaign=share&utm_medium=email

Op amper vijftig kilometer voor de finish, op 2 januari 2016, moest Henry Worsley zijn helse tocht over Antarctica opgeven – de hiervoor aangegeven link bevat zijn laatst ingesproken bericht. De Britse avonturier overleed in een ziekenhuis in de Chileense stad Punta Arenas. Op 25 januari 2016 maakt het thuisfront het volgende bekend:

“It is with great sadness that we can confirm Henry Worsley died on the 24th January 2016 in hospital in Punta Arenas, Chile.

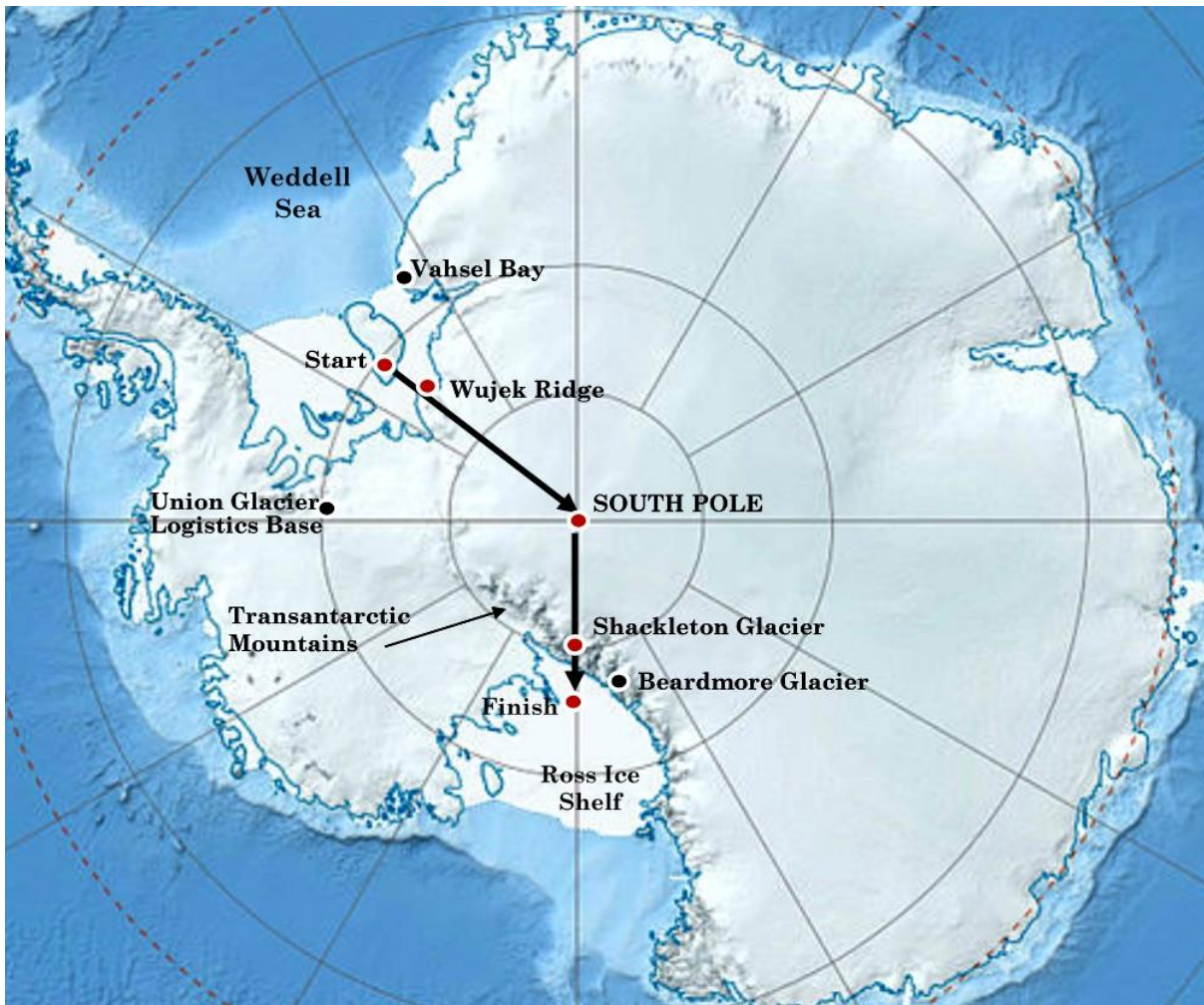
Henry achieved his Shackleton Solo goals: of raising over £100,000 for the Endeavour Fund and so nearly completing the first unsupported crossing of the Antarctic landmass. A crossing made, under exceptionally difficult weather conditions, to mark the 100th anniversary of Sir Ernest Shackleton’s Endurance expedition – his lifelong hero.

On 13th November 2015, Henry Worsley arrived at his start point of Berkner Island, Antarctica, to embark upon an ambitious goal 100 years after Sir Ernest Shackleton’s ill-fated Endurance trip to complete the first ever solo unsupported and unassisted crossing of the Antarctic landmass.

Henry undertook his solo expedition in the spirit of his idol Sir Ernest Shackleton and was delighted to have exceeded his goal of raising a £100,000 for the Endeavour Fund, a charity founded to help the recovery of injured servicemen and women. He was fulfilling his dream of crossing the Antarctic continent, and after having walked 913 statute miles unsupported and unassisted, battling extreme weather conditions, he made the brave decision, in Shackleton’s words, to “shoot the bolt”, 30 miles short of his ultimate goal. When Henry was picked up by Antarctic Logistics & Expeditions (ALE), he was suffering from exhaustion and dehydration. He was flown to a hospital in Punta Arenas where he was found to have bacterial peritonitis. This resulted in Henry undergoing surgery but in spite of all the efforts of ALE and medical staff, he succumbed.

In his last statement sent from Antarctica, Henry articulated why he had set out across the ice and in doing so, demonstrated his own values of selfless commitment and courage:

“The 71 days alone on the Antarctic with over 900 statute miles covered and a gradual grinding down of my physical endurance finally took its toll today, and it is with sadness that I report it is journey’s end – so close to my goal.”

Journey-map Henry Worsley, 2015.

Bezoek voor meer informatie de homepage van deze fascinerende expeditie: www.shackletonsolo.org. Veel links naar andere interessante websites. Klik op "Expedition Diary" voor zijn ingesproken dagboek tijdens zijn tocht.

Websites

Deelname aan fotodatabank bultruggen

Misschien hebt u op uw reis in de poolgebieden (of ergens anders) bultruggen gezien en daarvan foto's gemaakt. U kunt dan uw steentje bijdragen aan een databank door uw foto's te uploaden via de website <http://www.happywhale.com>. De bedoeling is op deze manier een gigantische databank te laten ontstaan.

Whaling

A new project from Old Weather, *whaling* specifically focuses on logs recorded by whalers whilst braving the perilous arctic seas. Whalers have sought their quarry in perilous Arctic waters for centuries. Discover in their ships' logbooks new clues about climate and history. Scientists and historians alike have much to learn from these logs – but first they need your help to mark and transcribe them. Get involved now at <http://www.whaling.oldweather.org/>